

Львівський національний університет природокористування
Черкаський державний технологічний університет
Херсонський національний технічний університет
Львівський державний університет внутрішніх справ
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв



**МІЖНАРОДНА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**
(в офлайн- та онлайн-режимі)

**ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ТА ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ПОВОЄННОЇ
УКРАЇНИ**

27–28 ЖОВТНЯ 2022 року
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Дубляни
2022

Проблеми відновлення соціальної інфраструктури та просторового розвитку територій повоєнної України: тези доповідей Міжнародної наукової конференції (Дубляни-Львів, 27–28 жовтня) / упорядник: Р. В. Кюнцлі. Дубляни: Львівський національний університет природокористування, 2022. 266 с.

Упорядник: Р. В. Кюнцлі, доктор мистецтвознавства, доцент

Коректори: О. В. Дерпак, канд. філ. наук, доцент

А. М. Куза, канд. філ. наук, доцент

Матеріали Міжнародної наукової конференції містять тези доповідей та повідомлень, які були оприлюднені й обговорені під час проведення науково-практичного заходу «Проблеми відновлення соціальної інфраструктури та просторового розвитку територій повоєнної України», що відбувся у Львівському національному університеті природокористування 27–28 жовтня 2022 року.

Матеріали надруковані в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат, власних імен, посилань на літературні джерела та інших відомостей відповідають автори публікації.

© Львівський національний університет природокористування, 2022

СЕКЦІЯ 8. РОЛЬ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ВІДНОВЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ	180
Valeriia BONDAR, Maxim BEZDOLNY. ON THE APPROPRIATENESS OF SPECIFYING CERTAIN CIRCUMSTANCES AGGRAVATING RESPONSIBILITY FOR ADMINISTRATIVE OFFENSES WITH THE PURPOSE OF PREVENTING CORRUPTION	180
Аліна ВОЛОНТИР, Сергій РОТТЕ. НОВОВВЕДЕННЯ В СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	185
Степан ГНАТЮК, Ірина БЕСАГА. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ВІДПОВІДАЧА У СПРАВІ ПРО ПОРУШЕННЯ ВИМОГ БУДІВЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	190
Романа КЮНЦЛІ, Ірина БЕСАГА. ПРАВОМІРНІ ОЧІКУВАННЯ НА БЕЗПЕЧНЕ АРХІТЕКТУРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	194
Олександр СОЛОСІЧ. АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОЦЕСУ ВІДБУДОВИ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	198
Василь ФРАНЧУК. ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	201
СЕКЦІЯ 9. ФІЛОСОФСЬКО-КУЛЬТУРНІ ВИКЛИКИ ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ	205
Ігор БАРАН. «РУССКІЙ МІР» ТА ГУМАНІТАРНА ЕКСПАНСІЯ РОСІЇ – ІНСТРУМЕНТИ АГРЕСІЇ ТА ЗАГРОЗА ДЕРЖАВНОСТІ	205
Ірина БЕСАГА. ВПЛИВ ІСТОРІЇ НА ФОРМУВАННЯ ЛЮДИНИ (ІДЕЇ ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ У ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІЙ КОНЦЕПЦІЇ МАКСА МЮЛЛЕРА)	209
Олена ДЕРПАК. ПАТРІОТИЧНІ МОТИВИ В УКРАЇНСЬКИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ ЧАСУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	213
Вікторія КУДРЕВИЧ. НАЦІОНАЛЬНІ ТРАДИЦІЇ В РЕКЛАМІ УКРАЇНИ	216
Марина ЛАЗАРЕВА. УКРАЇНОМОВНИЙ МЕДІАПРОСТІР ТА ЗЕЛЕНА СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ЯК ЦІЛІ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	220
Олександр ЛУГОВСЬКИЙ. ФІЛОСОФСЬКО-КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД НАСЛІДКІВ ВІЙНИ	224
Олена ХРАМОВА-БАРАНОВА. ІСТОРІОГРАФІЯ РОЗВИТКУ ТОВАРНОГО ЗНАКУ ВІД КЛЕЙМА ДО ЗНАКУ	229

Олександр ЛУГОВСЬКИЙ,

*к. мист., доцент,
доцент кафедри дизайну,
Черкаський державний технологічний університет*

ФІЛОСОФСЬКО-КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД НАСЛІДКІВ ВІЙНИ

Нова історія має багато прикладів повоєнного відновлення країн. Статистика показує, що після закінчення Другої світової війни у світі сталося понад тридцять великих війн і двісті п'ятдесят військових конфліктів. Учасниками цих конфліктів стало не менше ніж шістдесят країн, але успішних прикладів повоєнного відновлення економіки існує небагато [1].

Кожен приклад є унікальним і залежить від багатьох факторів: природні та трудові ресурси, політичні, економічні, правові, соціальні, екологічні, природно-геополітичні фактори. Єдиний спільний знаменник успіху – це рівень зовнішньої підтримки та здатність уміло і вчасно використати внутрішні можливості, усвідомлення необхідності концептуальної єдності багатьох складових в підходах до цілісного процесу відновлення. Так формується філософсько-культурне підґрунтя відбудови. Можна припустити, що відсутність такого підґрунтя стало причиною невдач, що переслідували в окремих випадках повоєнного відновлення економік певних країн, як говорилося вище.

Тому для відбудови України долучаються фахівці, здатні осмислити філософію майбутніх змін, які прийдуть разом із відбудовою держави. План заходів із післявоєнного відновлення та розвитку України, згідно з Указом президента України №266/2022, передбачає, зокрема, відновлення і розбудову транспортної, медичної, соціальної, комунальної, виробничої інфраструктури та житла, інфраструктури енергетики, зв'язку, структурну

модернізацію та перезапуск економіки, відновлення та збереження об'єктів культурної спадщини тощо [2].

Прогнозується, що відбудова України відкриє унікальну можливість модернізувати країну та забезпечити її майбутнє, оскільки передбачається врахування досвіду повоєнного відновлення (плану Маршалла, об'єднання Німеччини, реконструкції Іраку, Афганістану) та досвіду відновлення після стихійних лих. У цьому контексті слід зазначити, що подібні плани для України розглядалися різними міжнародними інституціями протягом 2000-2010-х років. Наприклад, філософією плану, розробленого Європейською народною партією (2017 рік), стало те, що враховувався успішний досвід країн Балтії та Центральної Європи на шляху реформ. Стимулом до слідування цьому шляху вказаних країн стала пропозиція членства в Європейському Союзі. Тоді для нашої держави така перспектива виглядала досить примарною, тому «план Маршалла» передбачав пакет інвестицій у реальну економіку, подібний до того, що був після Другої світової війни в Західній Німеччині й Італії [3].

Сьогоднішні реалії вносять корективи в уже запропоновані свого часу плани та генерують нові філософсько-культурні аспекти розбудови післявоєнної України. Програмується, що спільними зусиллями, гуртом українці можуть створити одну з найпрогресивніших і провідних країн у світі, оскільки саме зараз настав історичний момент. Історичність полягає в тому, що Україна може раз і назавжди вирішити багато застарілих проблем усього середовища нашого життя: зробити якісне міське планування там, де його не було; врахувати реальні транспортні потоки; гарантувати енергозбереження, екологічність матеріалів, інклюзивність тощо.

Філософсько-культурна складова відбудови передбачає окреслення конкретного бачення того, якою буде Україна через рік

після війни, через 5, 10, 20 років. Тому тут слід спрогнозувати, що саме буде важливим для українців, для глобального бізнесу, яка кількість робочих місць і в яких галузях буде доступною для громадян [4]. І головне, як зазначають економісти, за результатами виконання цього плану ми отримаємо не лише сучасну розбудову, великі інвестиції в країну, а і якісні інституції (законодавство, державна, служба, судова система, антикорупційні органи), що дасть змогу Україні набути повноцінного членства в ЄС. Це хороший стимул для усього суспільства – перемогти у протистоянні із споконвічним супротивником і піти далі по шляху прогресу разом із цивілізованим світом. І на цьому шляху Україна очікує не лише на допомогу – ми сподіваємося на повноцінне партнерство, оскільки в даних умовах не може йтися про допомогу однієї країни іншій. Український народ зараз робить виразну заявку на спільне майбутнє, це частина програми щодо нашого членства в Європейському Союзі, це частина нашого майбутнього в об'єднанні історії, перемоги в цій війні.

Конкретне наповнення у реалізації масштабних планів відбудови мають дати, зокрема, дизайнери та архітектори, містобудівники. Уже очевидно, що після перемоги відбудеться переосмислення розбудови простору, адже нові проекти мають враховувати досвід, який зараз переживає Україна. Важливим тут може виявитися практичний досвід відомих архітекторів, наприклад, таких як визнаний експерт з питань якості міського середовища з великим досвідом проектування громадських просторів, данський архітектор Йен Гел. Саме він є автором багатьох революційних ідей про те, як створювати простори, спираючись на методологію та інструментарій, що здатні перетворювати неефективні і непридатні для життя і дозвілля людей простори на те, чим вони, на його думку, повинні бути – міста для людей [5].

Свою філософію відновленої України пропонують проєктувальники й архітектори студії дизайну та інтер'єру loft buro (проєкти відбудови Миколаївської ОДА), Yakusha architectural studio (розробка концепції розвитку та реконструкції Чернігова). Київська обласна військова адміністрація та гуманітарний штаб представили проєкт відбудови зруйнованого житла Київської області. Дизайнер Сергій Родіонов запропонував проєкт відбудови Маріуполя Re: Mariupol. Проєкт ReCreateUA пропонує небайдужим архітекторам з усього світу вибрати одну зі зруйнованих або пошкоджених будівель, що знаходяться у віртуальній галереї, і створити візуалізацію її відновлення [6].

Як можна бачити, в Україні є неймовірні можливості стати після війни процвітаючою економікою і підстав так вважати достатньо, адже за нас нині весь цивілізований світ. Треба лише визначитися з метою, що об'єднає весь український народ і знайде розуміння і підтримку у країн-партнерів. За орієнтир тут може слугувати маніфест Архітектурної Палати НСАУ [7], що створила Координаційний штаб для відновлення українських міст та громад і звучить: «Нова архітектура України буде сучасною, європейською, заснованою на наших традиціях. Без типових російсько-радянських наративів і форм. З новими сенсами на основі принципів взаємодії, спільнотворення, підтримки та оборони. Українська архітектура має нести повагу до людини, важливість спільних просторів, енергонезалежність, доступність, безпеку, силу громад». Такі наративи цілком доречно розглядати як оновлену філософсько-культурну доктрину для відновленої процвітаючої України.

Бібліографічний список

1. Желєзняк Я. Дорослий погляд на світ. 5 історій економічного успіху після війни: світовий досвід для України. URL : <https://cutt.ly/EHzRI8Q> (дата звернення: 08.09.2022).

Секція 9 Філософсько-культурні виклики повоєнної України

2. Указ президента України №266/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2662022-42225> (дата звернення: 08.09.2022).

3. Сидоренко С., Панченко Ю. Андрюс Кубілюс: Є підтримка «плану Маршалла» для України. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/interview/2017/04/10/7064305/> (дата звернення: 08.09.2022).

4. Зеленський В. Як відбудувати Україну після війни. URL: <https://ukrainer.net/vidbudova/> (дата звернення: 08.09.2022).

5. Йен Гел. Міста для людей. URL: <https://mistosite.org.ua/ru/articles/yen-gel-mista-dlia-liudei-uryvok-z-knyzhky> (дата звернення: 08.09.2022).

6. ReCreateUA. URL: <https://recreateua.com/#about> (дата звернення: 08.09.2022).

7. Маніфест архітекторів України. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/press-release/816775.html> (дата звернення: 08.09.2022)